



โครงการร่วมด้วยช่วยกันสร้างหนูน้อยคุณค่าฟันดี

เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคู

โรงพยาบาลช้างสูง จังหวัดขอนแก่น

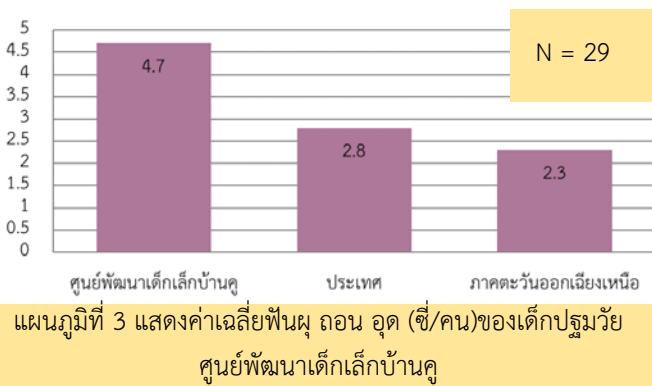


หลักการและเหตุผล

การสังเกตผู้ป่วยที่มาใช้บริการในคลินิกทันตกรรม โรงพยาบาลช้างสูง พบว่า เด็กอำเภอช้างสูงมีฟันผุ มักมาพบทันตแพทย์ครั้งแรก ในขณะที่อายุเข้าสู่วัยเรียนแล้ว ข้อมูลจากตรวจสุขภาพช่องปากเด็กปฐมวัยในศูนย์เด็กเล็กบ้านคูพบว่า ความชุกของการเกิดฟันผุ เท่ากับร้อยละ 82.76 และ ค่าเฉลี่ยฟันผุ ถอน อุดในฟันน้ำนม เท่ากับ 4.7 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศไทยและค่าเฉลี่ยของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามรายงานผลการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ ครั้งที่ 8 ประเทศไทย พ.ศ. 2560 มีค่าอยู่ที่ 2.8 และ 2.3 ตามลำดับ แสดงว่าปัญหาฟันผุในฟันน้ำนมของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านคู เป็นปัญหาที่ต้องเร่งได้รับการแก้ไข

จากการสรุปสาเหตุของปัญหาฟันผุจากการสำรวจศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ การติดขวดนม การรับประทานนมของเด็ก ผู้ปกครองขาดความรู้เรื่องฟันและการดูแลช่องปาก ไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของฟันน้ำนมและการพาบุตรหลานมาพบทันตแพทย์ และตามใจเด็กเรื่องการรับประทานนมและการติดขวดนม และการขาดที่เก็บแปรงสีฟันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะผู้จัดทำจึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้นเพื่อที่จะสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อสุขภาพช่องปากของเด็กที่ดี สร้างความร่วมมือของผู้ปกครอง คุณครูในการส่งเสริม ป้องกันและแก้ไขปัญหาฟันผุในศูนย์เด็กบ้านคู

dmft



กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยและเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคู ตำบลบ้านคู อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดขอนแก่น

กิจกรรมอบรมผู้ปกครอง 23 มีนาคม 2564



ช่วงแรก :

- ทำแบบทดสอบความรู้และประเมินทัศนคติก่อนทำกิจกรรม
- ให้ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับฟัน โรคฟันผุ ผลกระทบของโรคฟันผุ สาเหตุของฟันผุ (การทานนม และการติดขวดนม) การป้องกัน การรักษาโรคฟันผุ

ช่วงสอง :

- นำเสนอปัญหา สาเหตุของปัญหาฟันผุ
- เปิดโอกาสให้คุณครูพูดชี้แจงประเด็นของปัญหาที่พบ และตามด้วยผู้ปกครองพูดถึงสาเหตุ
- ให้ทุกคนเสนอวิธีการแก้ไขปัญหา และสร้างข้อตกลงของแนวทางปฏิบัติร่วมกัน

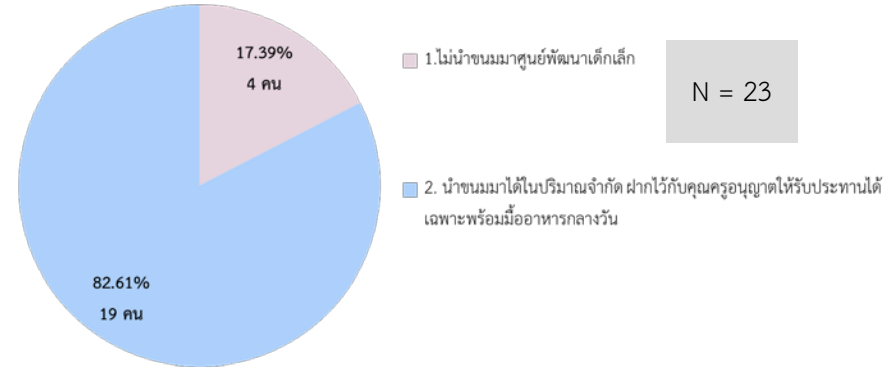
ช่วงที่สาม :

- การสอนผู้ปกครองแปรงฟันให้แก่เด็กปฐมวัย โดยทันตภิบาลแล้วให้ผู้ปกครองฝึก ปฏิบัติในโมเดล
 - ทำแบบทดสอบความรู้และประเมินทัศนคติหลังทำกิจกรรม
- ช่วงที่สี่ :**
- ภาคปฏิบัติ พาผู้ปกครองแปรงฟันให้แก่เด็ก
 - ให้ผู้ปกครองทำแบบประเมินความพึงพอใจหลังกิจกรรม
 - ออกใบนัดในเด็กที่ต้องการการรักษาเร่งด่วน
 - ลงทะเบียนรับเงินค่าอาหารกลางวัน

ผลการดำเนินการ (ต่อ)

วัตถุประสงค์ที่ 3 : เพื่อให้ผู้ปกครองมีบทบาทควบคุมการบริโภคขนมของเด็ก

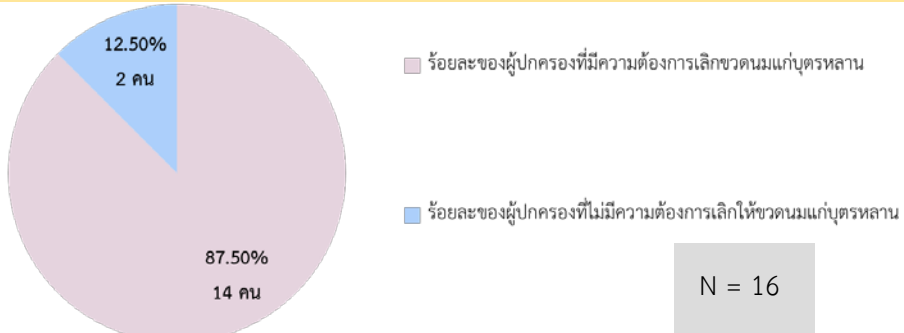
เป้าหมายที่ 4 : ผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนช่วยเสนอวิธีการควบคุมการบริโภคขนมของเด็ก



สำเร็จตามเป้าหมาย

วัตถุประสงค์ที่ 4 : เพื่อให้ผู้ปกครองมีความร่วมมือในการเลิกขวดนมในเด็กปฐมวัย

เป้าหมายที่ 5 : ผู้ปกครองของเด็กที่ติดขวดนมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีความต้องการเลิกขวดนม



สำเร็จตามเป้าหมาย

เป้าหมายที่ 6 : เด็กทุกคนไม่นำขวดนมมาศูนย์เด็กเล็ก



ไม่พบเด็กในศูนย์เด็กเล็กดูดขวดนม

วิเคราะห์และอภิปรายผล

มีการประยุกต์ใช้กฎบัตรออตตาวา (Ottawa Charter) 5 ประการเป็นแนวทางกำหนดรูปแบบกิจกรรมในโครงการ

1. นโยบายสาธารณะ - สร้างนโยบายศูนย์เด็กเล็กปลอดขวดนม และนโยบายจัดเวลาการกินนม เพื่อแก้ปัญหาการดูดขวดนมที่ทำให้เกิดโรคฟันผุบริเวณฟันหน้าบน และเพื่อไม่ให้เด็กทานนมหลังแปรงฟันตอนกลางวัน
2. สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ - ลดปริมาณนมในสิ่งแวดล้อมเพื่อไม่ให้เด็กรับประทานนมตลอดเวลา
3. เพิ่มความเข้มแข็งของชุมชน - ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง คุณครู อสม. และรพสต. ร่วมมือกันแก้ไขปัญหา โดยการบรรยายและให้ความรู้ให้ประชาชนเกิดความเข้าใจในปัญหา และประชาชนเป็นผู้คิดค้นวิธีการแก้ไขปัญหาเอง
4. พัฒนาทักษะส่วนบุคคล - ฝึกปฏิบัติให้ผู้ปกครองแปรงฟันให้แก่เด็ก ทำให้ผู้ปกครองมีทักษะสามารถแปรงฟันให้บุตรหลานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามวัย
5. ปรับระบบบริการสุขภาพ - ออกใบนัดเพื่อให้เด็กที่มีความจำเป็นต้องได้รับการรักษา ได้เข้ารับบริการทางทันตกรรมโดยไม่ต้องผ่านระบบบริการสุขภาพของโรงพยาบาล

ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

ปัญหาที่ 1 - ผู้ปกครองไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนเพราะต้องทำงาน
แนวทางแก้ไข - ให้คุณครู อสม. และทันตภิบาลเป็นผู้อธิบายเรื่องแนวทางการปฏิบัติกับผู้ปกครอง

ปัญหาที่ 2 - ผู้เข้าร่วมกิจกรรมบางคนอ่านหนังสือไม่ออก ทำให้ยากต่อการทำแบบสอบถาม
แนวทางแก้ไข - อ่านแบบสอบถามให้ผู้ปกครองฟัง และให้อสม. ช่วยเขียนเครื่องหมายให้

ประโยชน์ต่อพื้นที่

- เกิดโครงการนำร่องในการเลิกขวดนมและจัดการเวลาในการรับประทานอาหารของเด็กปฐมวัยในศูนย์เด็กเล็ก
- มีผู้ปกครองในพื้นที่จำนวนหนึ่งที่ทราบถึงข้อเสียของการติดขวดนม เป็นแรงสำคัญในการช่วยให้ผู้ปกครองคนอื่นปฏิบัติตาม
- ผู้ปกครองในพื้นที่ได้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการดูแลสุขภาพช่องปากของบุตรหลานและภัยของขวดนม
- โครงการสามารถต่อยอดและทำซ้ำได้เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายน้อยและไม่ซับซ้อน

สิ่งที่ได้เรียนรู้

- วิธีการถ่ายทอดความรู้โดยใช้ภาษาและเนื้อหาที่เหมาะสมต่อพื้นฐานความรู้ของผู้ฟัง
- การมองภาพรวมของปัญหาเพื่อหาวิธีแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ
- บทบาทของทันตบุคลากรในงานทันตกรรมเชิงรุก

อาจารย์ที่ปรึกษา ทพญ.รัชนิกร สวัสดิ์ธี
 นทพ.กรสรวัน คงคาเพชร รหัส 573130071-5
 นทพ.วรุณ วัฒนอาสนเสนา รหัส 583130035-0
 นทพ.วชิราวุธ ทองพัน รหัส 583130053-8

ผลการดำเนินการ

วัตถุประสงค์ที่ 1 : เพื่อให้ผู้ปกครองของเด็กตระหนักถึงปัญหาโรคฟันผุและความสำคัญของการดูแลรักษาฟันน้ำนม

เป้าหมายที่ 1 : ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมอบรมผู้ปกครอง



ไม่สำเร็จตามเป้าหมาย

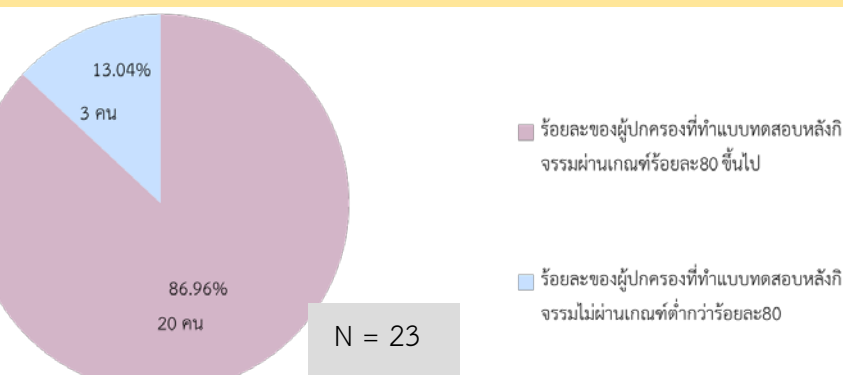
เป้าหมายที่ 2 : ผู้ปกครองที่เข้าร่วมการอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีทัศนคติที่ดีผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ข้อมูลด้านทัศนคติ	เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
1.การรักษาฟันน้ำนม ไม่มีความจำเป็น เพราะยังมีฟันแท้ขึ้นทดแทน	0.00	100.00
2.ห้ามมีน้ำที่โดยคงในการดูแลสุขภาพช่องปากของบุตรหลาน/เด็กในการดูแล	100.00	0.00
3.ฟันผุเป็นเรื่องปกติสำหรับเด็ก	0.00	100.00
4.ถ้าเด็กไม่แปรงฟันก็ไม่จำเป็นต้องไปพบทันตแพทย์	17.4	82.60
5.ฟันผุเป็นเรื่องเล็กน้อย ปวดแล้วหายเองได้ ไม่ต้องรักษา	0.00	100.00

สำเร็จตามเป้าหมาย

วัตถุประสงค์ที่ 2 : เพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากและการป้องกันฟันผุของเด็ก

เป้าหมายที่ 3 : ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่เข้าร่วมการอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ทำแบบทดสอบความรู้หลังทำกิจกรรมมีค่าคะแนนรวมผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80



สำเร็จตามเป้าหมาย